

Het vertrek uit Ponta Delgada marina op 4 juli om even over 9 gaat geruisloos zodat we de andere steigerbewoners niet van hun laatste restje slaap beroven. Zelfs in de commerciële haven is weinig activiteit. Na ruim 3 weken, zonder één moment van verveling verlaten we het schitterende eiland Sao Miguel (Ilha Verde). Op naar Ilha Azul zoals Faial ook wordt genoemd, het 3de te bezoeken Azoren eiland.

Eenmaal onderweg zitten we al snel weer in het zee ritme. Het is bewolkt en de wind waait met 13kn uit het NNW en met een grondkoers van 300° zeilen we hoog aan de wind maar relaxt richting het meest beroemde eiland van de Azoren. Beiden zijn we erg benieuwd hoe Horta marina met

de muurschilderingen en Peter's Café Sport is. Maar eerst moeten er nog aardig wat zeemijlen onder de kiel door! Gelukkig draait de wind via O naar het NO en met een knik in de schoot hebben we een heerlijke zeiltocht.

Na 156 mijl op 5 juli om half vijf 's middags, ligt de Zeezwaluw aan de beschilderde kade pal voor het havenkantoor. Als we een 10-tal meters opschuiven mogen we daar blijven liggen, perfect! Tijd om zeilerscultuur op te snuiven.

Horta marina en Peter's Café Sport

Om ons heen kijkend zien we aardig wat Nederlandse vlaggen wapperen, maar helaas geen bekend schip. Na een heerlijk diner met een glaasje wijn, verdwijnen we al vroeg onderdeks om vooral maar goed uitgerust te zijn voor de komende verkenningstochten in en om Horta. Middenin de nacht worden we gewekt door luid gepraat en gezang. Er blijkt een Franse zeilboot langszij te liggen waar een aardig welkomstfeestje op volle toeren draait. Ach, denken we, zal zo wel afgelopen zijn, draaien ons om en slapen verder. Maar de buurman en zijn gasten zijn jong en hebben het uithoudingsvermogen van een dorstig paard en geen gebrek aan alcoholische versnaperingen. Als ze om half 7 gedrieën bij ons aan dek ladderzat staan te discussiëren over iets in onze mast, vraagt Riens heel vriendelijk of ze ergens anders hun discussie willen voort zetten. Prompt wordt hij uitgenodigd om een borrel aanboord van de Fransoos te komen drinken, ter compensatie voor de overlast. Dat Riens de vroege borrel afslaat, dringt maar langzaam door tot de benevelde breinen maar vervolgens bieden ze hem een kopje koffie en hun verontschuldigingen aan. Een half uurtje na de koffie heerst er doodse stilte bij de burens.

Even later zien we door de open luiken waarom. De feestgangers liggen in coma op de vloer en banken. Eenmaal nuchter blijkt onze Franse buurman, Thomas een aardige vent te zijn die dolgelukkig is dat hij veilig aangekomen is in Horta na zijn single-handed overtocht uit de Carib.

Toch eenmaal wakker besluiten we al vroeg op pad te gaan om de omgeving van de marina te verkennen. Het is niet te geloven hoeveel muurschilderingen er zijn aangebracht.

Bijna elk plekje op de straat, muren, kades, trappen en palen is benut. Het is genieten om langs zoveel creativiteit van medezeilers van over de hele wereld te lopen. Ook zien we regelmatig oude en nieuwe tekeningen van vrienden en kennissen of van schepen waarover we lazen in het blad "Zeilen" of de "Waterkampioen".

Peter's Café Sport

Na een rondje haven eindigen we in Peter's Café Sport. We hebben geluk en kunnen een tafeltje binnen bemachtigen. Ook hier raak je niet uitgekeken op de achtergelaten vlaggen, memorabilia en snuisterijen van mede-zeilers. Terwijl wij genieten van de ambiance en ons drankje, verlaten heerlijk geurende gerechten de keuken bestemd voor tafeltjes links en rechts van ons. Het ruikt allemaal zo lekker dat we onze knorrende magen niet teleurstellen.

Even later zitten ook wij achter gegrilde sardines en tonijnmoten vergezeld van frietjes en salades, tongstrelend! De middag vliegt om met "mensen kijken" vanuit de kuip.

Creativiteit en cultuur

De volgende dag verkassen we naar de binnenzijde van de noord-breakwater omdat het beter beschut is tegen binnenlopende deining. Thomas komt weer gezellig langszij.

Zondagmorgen maken we een wandeling naar het walvismuseum. De oude in 2000 gerestaureerde walvisfabriek ligt aan de mooi beschutte baai van Porto Pim tussen de stad en Monte da Guia een open vulkaankrater. Van 1939 tot 1974 werden in deze toentertijd ultramoderne fabriek de gevangen walvissen (potvissen) machinaal verwerkt tot walvisolie, veevoer en beendermeel. Ten gevolge van de

Walvisfabriek in landelijke omgeving

Helling voor binnenhalen walvis

Machines in de fabriek

Foto's, tekeningen, walviskaak en harpoenlijn

wereldwijde neergang in de walvisindustrie werden ook hier de deuren na 30 jaar gesloten. Sinds 2004 wordt de fabriek beheerd door Observatório do Mar dos Açores (OMA) als een belangrijk cultureel erfgoed.

Direct aan de baai en het strand van Porto Pim, ligt nog steeds de steile sleephelling waarlangs de potvissen vanuit zee met kettingen en lieren de fabriek in werden getrokken. Nog op de helling, werden de potvissen in mootjes gehakt tot verwerkbare brokken voor de ketels in de fabriek. Deze baai moet in die

tijd een stinkende beerput en bloedrood gekleurd geweest zijn in plaats van het huidige schitterende zwemparadijs!

In de fabriek staan de oude machines erbij alsof ze morgen zo weer kunnen worden gebruikt terwijl het hele verwerkingsproces van zee-gigant tot olie en meel, op indrukwekkende wijze weergegeven wordt doormiddel van foto's en tekstborden.

Dat walvisvangst en -verwerking een belangrijke inkomstenbron voor het eiland was en het merendeel van de bevolking van een goed belegde boterham voorzag, mag duidelijk zijn. Sinds de walvissen een beschermde diersoort zijn en er een vangstverbod geldt, hebben de eilanders hun koers verlegd naar walvis-spotting. Dit is nu een belangrijke inkomstenbron en toeristische trekpleister geworden. Elke dag worden toeristen met snelle rubberboten vanuit Horta naar de plek gevaren waar die dag walvissen zijn gezien. Veilig zittend in de boten kunnen ze genieten van deze enorme zoogdieren in hun natuurlijke omgeving.

Een andere toeristische trekpleister zijn de tekeningen in de jachthaven van Horta. Volgens oeroud zeemansgebruik, moet iedere zeiler voor vertrek uit Horta, een tekening maken. Dit om toekomstig onheil af te wenden.

We willen geen ellende dus eren we het bijgeloof.

Vlak bij de ligplaats van de Zeezwaluw zoeken we een mooi plekje uit voor onze

muurschildering. Na vegen, boenen en het wegspoelen van losse verlbladders en zand, is de plek gereed voor onze creativiteit. Een Picasso is het niet geworden, maar na 3 dagen van uitmeten, grondverven, tekenen, Nederlandse vlag kleurtjes met in het midden de vliegende Zeezwaluw en onze namen aanbrengen, zijn we trots op het resultaat. Eeuwig zal het er niet blijven staan onder het geweld van de dagelijks overlopende voeten, maar we hopen toch dat het een poosje mooi blijft.

Wandelen en toeren

De stad Horta is een mooi oud stadje met mooie parkjes en straten en redelijk wat musea en

uitzichtpunten buiten de beroemde marina. Het historisch museum is helaas gesloten op de dag dat we er zijn.

Daarom besluiten we om naar Monte da Guia te wandelen. Karine van de intussen aangekomen "Alcatraz" wandelt gezellig mee. Er is geen voetpad dus wandelen we tegen de steile slingerde weg omhoog. Bovenaan de kraterrand hebben we aan de ene zijde een wijds uitzicht over de stad, marina en Porto Pim baai, terwijl aan de andere zijde de schitterende kraterbaai Caldeira do Inferno zijn stille schoonheid toont.

Deze oude vulkaankrater heeft een open verbinding met de zee, maar omdat het beschermd natuurgebied is, zijn gemotoriseerde vaartuigen gelukkig verboden. We ontdekken in het struikgewas zelfs nog een paaltje met lengte en breedte graad van dit punt.

Bij het uitzichtpunt over de stad wordt even gerust op een bankje. Het wordt omgetoverd tot een picknickplek waar we onze meegebrachte boterhammen en koffie verorberen onder een stralende zon.

Weer bij de marina aangekomen, worden op de "Alcatraz" onze moede benen gestrekt en houden we Karine en Tom nog even gezelschap met een biertje en lekkere hapjes.

Karine en Tom hebben toevallig een paar dagen een auto in bruikleen van Fred, een Nederlandse zeiler die in Horta is neergestreken. Om weer wandelbenen te kweken plannen we voor de volgende dag de 8km lange wandeling rondom de vulkaankrater, de Caldeira in het midden van het eiland. Deze krater is duizenden jaren geleden overgebleven na het ontstaan van het vulkanische eiland.

Op de bewuste dag staan we om 10 uur uitgedost in korte broek en polo en beschenen door een waterig zonnetje, bij de Alcatraz waar Tom en Karine klaar staan met jassen en lange broeken aan! Andere weerberichten gezien? Ach, we zien wel! Met de auto rijden we naar het startpunt van de route op $\pm 1000\text{m}$ hoogte.

Volgens de beschrijving is de wandeling "gemiddeld" moeilijk en duurt 2,5 uur. We trekken toch maar een uurtje langer uit voor de 4 paar ongeoefende zeebenen. Het dunne zonnetje is op deze hoogte volledig opgeslokt door dikke nevel en het miezert zelfs een beetje. Maar, we wilden wandelen dus gaan we vol goede moed op pad.

Het eerste stuk lopen we via een smal, modderig paadje waar plassen en koeienvlaaien slipgevaar kunnen veroorzaken. Het eerste halfuur zien we dan ook meer van onze voeten dan de omgeving. Langzaam verdwijnen de plassen en vlaaien en wordt het pad wat steniger, hoewel het glibberig blijft door de nattigheid. Als na een half uurtje de zon doorbreekt, ontplooiën zicht mystieke nevelige vergezichten.

Niet alleen hebben we uitzicht over de diepe krater maar ook over het eiland Faial richting zee. De berghellingen aan de buitenzijde van de vulkaan, zijn bezaaid met vierkante veldjes gescheiden door stenen muurtjes of hagen van blauwe hortensia's, een schitterend gezicht.

Gezellig kletsend wandelen we in ganzenpas achterelkaar op het smalle pad waarlangs een verscheidenheid van (voor ons onbekende) wilde bloemen en varens groeit. Zelfs één keer hebben we ons een weg moeten banen door 100m (nat) hortensia struikgewas.

Gelukkig kunnen we droog zitten bij een afstandspaal halverwege de wandeling, voor een boterhammetje en een kopje koffie. Na deze "half-weg-paal" komen we regelmatig wandelaars tegen die de route andersom aan het lopen zijn en maken dan een praatje om elkaar aan te moedigen.

De laatste loodjes wegen ook dit keer zwaar, vooral als we na een ge makkelijk stukje over de weg, bijna verticaal naar beneden moeten afdalen. Dit modderige stukje weiland van 200m is smal, glibberig en vol kuilen en grondverzakkingen, maar gelukkig staan er veel paaltjes waar we ons aan vast houden om de grond op stevigheid te testen, voor we de volgende stap zetten. W redden het alle 4 om

zonder brokken weer bij de auto op de parkeerplaats uit te komen.

Moe maar heel tevreden dat we de wandeling in 4 uur (2 x een rustpauze) hebben gelopen, rijden we terug naar de marina.

De volgende dag laten we onze (nog steeds) moede benen in de auto rusten en ge4en maken we een mooie tourrit rondom het eiland.

Bij de noordwest kaap, Ponta dos Capelinhos aangekomen, bezoeken we het gelijknamige museum.

Dit, in de grond uitgehouwen museum laat in beeld en geluid de 2 jaar durende vulkaanuitbarsting van 1957/8 zien. Deze uitbarsting heeft de huizen van het naastgelegen vissersdorp bedolven en zelfs de vuurtoren met de voeten in de lava gezet terwijl er in zee een hele nieuwe landtong van lava aan het ontstaan was, die uiteindelijk zover

uitgroeide dat het aan het eiland werd "gebakken". Doordat het zanderige lava is en geen stenige, is er alweer een grootgedeelte van dit nieuwe lavaveld weg geërodeerd.

Een 3D-film leert ons veel over de vulkanische activiteit van de Azoren Archipel. Het ligt in een driehoek tussen 3 tektonische platen, dus per definitie gevoelig voor aardbevingen en vulkaanuitbarstingen.

In vitrines liggen vele klompen "Azoren kwarts kristallen" tentoongesteld met naam en vindplaats zoals bijv. Nitriet. De laatste museumattractie is het beklimmen van de oude, weer uitgegraven vuurtoren. Helemaal bovenin aangekomen, ontvouwt zich een spectaculair uitzicht over de omgeving.

Na het museumbezoek willen we een stukje wandelen in dit relatief jonge/nieuwe bijzondere landschap en lopen de naastgelegen zwarte lavavelden/bergen in, op zoek naar een mooi uitzichtpunt. Dit lava-wandelen, valt ons zwaar tegen. Het lijkt veel op een bergopwaartse strandwandeling in windkracht 6! Uiteindelijk hebben we ons doel, de walvisspot/uitkijkpost niet gehaald maar wel genoten van de wandeling in deze bizarre zwarte omgeving.

De Caldeira krater, al eeuwenlang een dode vulkaan is helemaal groen door bloemen, planten en kleine struiken op de vruchtbare lavagrond terwijl Capelinhos slechts 55 jaar "jong" is en nog steeds zwart, stoffig en onbegroeid. Een groter contrast dan tussen deze beide omgevingen van vulkanische oorsprong, is nauwelijks voor te stellen.

Pico eiland, nog meer walvishistorie

Pico eiland ligt op steenworp afstand van Faial heeft een bijzondere attractie, de aller hoogste berg in Portugal met op de top de vulkaankrater. Veel toeristen komen speciaal naar Pico om naar de top op 2351m te lopen, wij niet dus. Wij gaan voor een bezienswaardigheid aan de zuidzijde van Pico, het walvismuseum in Lajes. Ondanks dat er een kleine marina in Lajes is, kiezen we ervoor om de Zeezwaluw in Horta te laten liggen.

Opnieuw gaan we samen met Karine en Tom op stap. De ferry brengt ons in een halfuurtje van Horta naar Madelena op Pico. Waarna een busritje van een uur langs de zuidkust van Pico ons aflevert voor de deur van het museum. Dit museum is ondergebracht in de 19de eeuwse (walvis) boothuizen.

In het museum wordt eerst een film vertoond over walvisspotting en de daadwerkelijke vangst.

"Zodra het licht begint te worden, loopt de spotter naar het huisje op het hoge uitzichtpunt wat onbelemmerd uitzicht biedt over de oceaan aan de zuidzijde van Pico. Zodra er walvissen worden gesignaleerd, wordt er een vuurpijl afgeschoten om de walvisjagers te waarschuwen. De mannen laten direct alles vallen waar ze mee bezig zijn en rennen naar hun boten. Met handkracht worden de boten uit de boothuizen in het water geduwd, met een motorbarkas de haven uitgesleept en eenmaal vrij van de kust wordt het zeil gehesen om zo geluidloos mogelijk in de buurt van de walvis te komen. De speren om de walvis te doden worden met de hand gegooid terwijl de harpoenen met lijnen en boeien zijn bevestigd om de dode walvis te merken. Het dode beest wordt later met de motorbarkas naar de haven gesleept voor verwerking. De walvisboten zeilen terug of worden teruggesleept naar de haven."

Als we de kleine slanke walvisboten zien die de enorme walvissen moeten doden, krijgen we heilig respect voor deze stoere walvisjagers.

Na de film vergapen we ons aan de uitgebreide collectie "scrimshaw", een graveertechniek geïntroduceerd door Amerikaanse walvisvaarders. Op botten, tanden en kaken van walvissen worden taferelen uit de walvisvangst afgebeeld, vaak het gevecht tussen mens en dier, vrouwenfiguren of religieuze voorstellingen. Ook worden de tanden en botten gebruikt om miniaturen, sierraden of gebruiksvoorwerpen te vervaardigen. De walvisvaarders waren meesters in deze schitterende techniek zoals jullie op de foto's kunnen zien.

In één van de boothuisjes is een werkplaats ingericht om de bouwwijze van de sierlijke walvisboten te laten zien. Naast de boten in diverse stadia van afbouw, liggen er ook de gereedschappen en werktuigen die daarvoor nodig waren, met als pronkstuk een volledig ingerichte walvisboot in het midden van de ruimte. Het is een juweeltje!

Helemaal onder de indruk van het harde leven en zware werk van de walvisjager verlaten we dit mooie museum om een hapje te eten in een van de restaurantjes. Aan het einde van de middag levert de bus ons weer af bij de pont en een half uurtje later zijn we na een leerzame dag weer thuis in Horta.

Feest in Horta

Op een ochtend wordt er geroepen naast de boot en als Riens naar buiten gaat om te zien wie er is, wordt hij aangesproken door een man vergezeld van een delegatie met camera's en filmapparatuur. De man blijkt de burgemeester van Horta te zijn en nodigt ons uit om deel te nemen aan de maritieme-feestweek in Horta. Na nog wat meer informatie over deze feestweek, krijgt Riens een tasje met inhoud overhandigd en gaat de delegatie een bootje verder langs de kade tot alle boten een persoonlijk bezoek van de burgemeester hebben gehad. (wat een ellende je toch moet doorstaan in de functie van burgemeester, al die 100+ bootjesgasten langs!)

In het tasje zit het feestprogramma, een briefje met het verzoek om het schip te versieren met kleurige vlaggen, een mooie poster, een lokaal geitenkaasje en een mooie blauwe hortensia bloem, de mascotte van het eiland. Toch een hele leuke geste van de eilandbewoners naar de bezoekende jachten om samen een gezellige maritieme week te vieren.

We beginnen maar direct om de Zeezwaluw met de pavoiseer-vlaggen te versieren en voor de lunch is ze helemaal opgetuigd. Dan is het tijd voor de lokale geitenkaas op een boterhammetje terwijl we genieten van de versieractiviteiten op de andere schepen.

In het programma lezen we dat een heilige zee processie de volgende dag het feest officieel opent. Zo tegen 6 uur de volgende avond vaart de heilige processie de haven binnen. Onder luid getoeter nadert de stoet de binnenhaven waar een grote menigte op de kade het gebeuren gade slaat.

De voorste boot voert het Maria beeld mee en meert af aan de kade waar het beeld uitgeladen wordt voor een "op handen gedragen voettocht naar de hoofdkerk. De andere schepen blijven rondvaren totdat Maria de voettocht aanvaard heeft.

In de feestweek zijn er ook zeil- en roeiwedstrijden met oude walvisboten, de race met 6m bootjes van Sable d'Olonne (Fr) naar Horta is al onderweg en nummer 1 wordt over 2 dagen verwacht. In tussentijd strijden modelzeilboten om de hoogste eer in de nog ruime binnenhaven naast het havenkantoor terwijl honderden Optimisten in de buitenhaven elkaar proberen te overtroeven in snelheid en behendigheid. Kortom het is een gezellige week!

Zoals elke dag starten we de morgen aan boord van de Zeezwaluw sloom. Rustig wakker wordend onder het genot van een kopje thee wordt de nieuwe e-mail gelezen. Zo ook op 29 juli. In de mail zit een berichtje van Karin v/d Rijt dat ze met haar gezin op vakantie is in Faial, wat een toeval! Als wij er nog zijn zou ze het leuk vinden om elkaar te ontmoeten. Erg leuk natuurlijk en direct bellen we Karin (was medisch coördinator op Ineke's vroegere werkplek) op het opgegeven telefoonnummer en maken een afspraak voor dezelfde middag. Karin, Frank en hun dochter Kim (11) komen naar de Zeezwaluw gewandeld en stappen voor het eerst van hun leven op een zeilboot. Toch wel even wennen dat gewiebel!

Het wordt een heel gezellig weerzien en in de kuip uit het brandende zonnetje praten we bij over de afgelopen jaren. Karin, Frank en Kim zijn 2 weken op vakantie in Faial en hebben al het een en ander gezien en gaan de komende week nog met de ferry naar Pico wat wij al gedaan hebben.

Karin heeft nog wat tips over Azoren eilanden en hun specifieke bezienswaardigheden waar ze in vorige vakanties zijn geweest en waar wij dit jaar nog heen willen. Aan het einde van de middag klauteren ze al heel geroutineerd tegen de hoge kade omhoog (het is laagwater geworden) en gaan terug naar hun hotel aan de overzijde van de jachthaven.

De volgende zondagmiddag gaan we als afscheid gezamenlijk lunchen bij een leuk restaurantje aan de baai van Porto Pim. Tijdens het eten van tonijnmoten, frietjes en salade wordt er uitgebreid over veranderingen/vernieuwingen in de Palliatieve zorg in het hedendaagse EUMC gepraat, het schrijverstalent van 11 jarige Kim geprezen, regelgeving bij de overheid bediscussieerd en het enerverende leven van live-aboards onder de loop genomen.

Als de serveerster wel erg nadrukkelijk in de buurt van onze tafel blijft hangen, hebben we pas in de gaten dat we de laatste gasten zijn en het restaurant eigenlijk al gesloten is voor de siësta!

Met haastige spoed betalen we en wandelen terug naar het centrum bij de haven en nemen afscheid van elkaar. Karin en haar gezin gaan aan het einde van de week terug naar huis en werk.

Zulke onverwachte ontmoetingen met oude bekenden, kennissen of vrienden zijn altijd een feestje voor ons, ook deze keer weer.

Na nog een verblijf van een week in Horta, zijn we gezellig op bezoek zijn geweest bij Karine & Tom van de "ALCATRZ" en Jeannette & Mike van de "DUTCHLINK" om afscheid te nemen. Nog even zwoegen om wat klusjes van de lijst kunnen strepen, de laatste boodschappen halen, waterladen en we zijn weer klaar voor vertrek.

Na 5 mooie gezellige weken op het schitterende Faial vertrekken we op 10 augustus om 9 uur naar Praia da Vitória op Terceira. Daarover meer in het volgende reisverslag.

—/—